

Zemkopības ministrija

«Latvijas lauksaimniecības *Status Quo* un Lauksaimniecības izaugsmes plāns – ceļa karte 2026.-2036. gadam»

Dace Freimane,
ZM Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja

2026. gada 8. janvārī

Lauksaimniecība šobrīd ir krustcelēs

Ja nemainīsim kursu, kāda būs
Latvijas lauksaimniecības **rīt**?

Mūsu kopīga izvēle ir veidot
nozari, kas balstās uz:

Atbildīgu resursu izmantošanu

Sadarbību visā pievienotās
vērtības ķēdē

Spēju radīt kopīgu labumu

Zināšanām

Gatavību riskiem

Kāda būs Latvijas lauksaimniecība, ja ...

... ja **necelsim**
produktivitāti uz līmeni, kas
un nepievērsīsim
uzmanību **augšnes**
kvalitātei?

... ja **saimniecību**
ienākumos atbalsts
turpinās veidot
kritiski lielu daļu?

... ja mūsu pašu
patēriņā dominēs
imports un
nespēsīm radīt
pievienoto vērtību
šeit uz vietas?

... ja **neuzņemsimies**
kopēju atbildību par
riskiem, kas kļūst par
ikdienu?

4 attīstības virzieni jeb izaugsmes plāns

Tiks nostiprināts MK Rīcības plānā, lai nozares sagatavotos līdz 2028. gadam

AUGSNES AUGLĪBA

Kā **nozares DNS**, biznesa **pamata atbildība** nākošām paaudzēm un nepieciešams **palielināt** zemes **apsaimniekošanas efektivitāti**

KONKURĒTSPĒJA

Trīs saimniecību grupas un **trīs** atbilstošas **politikas. Datu nozīme** "saimniecības finanšu veselībā" un attīstības lēmumu pieņemšanā.

TIRGUS PIEEJAMĪBA

Sadarbība kopējā pievienotās vērtības ķēdē. Savas nozares jēgpilnu **stratēģiju izstrāde** un **īstenošana. Uzņēmumu attīstības mērķu** pieskaņošanai tai.

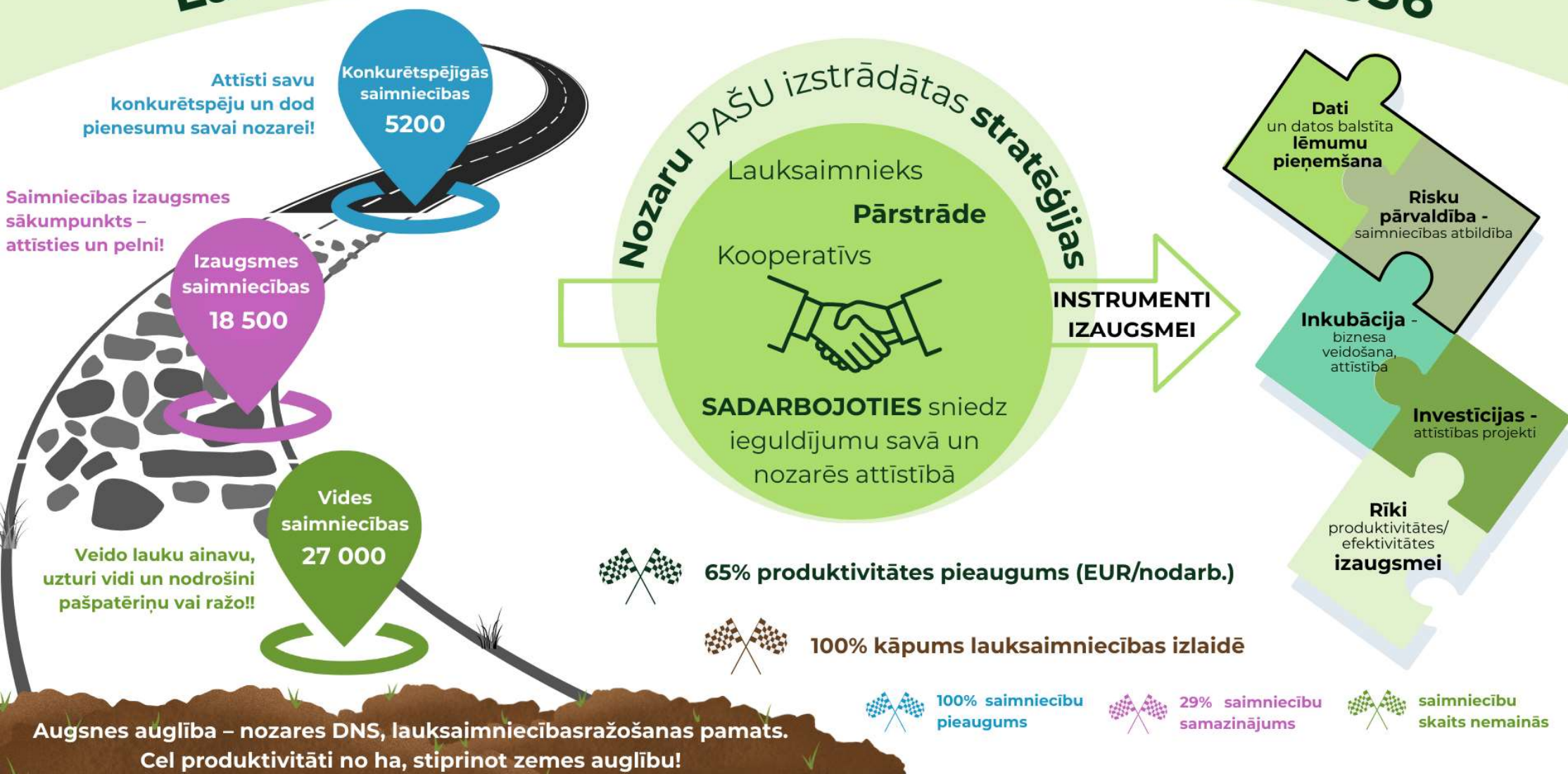

RISKU VADĪBA

Kopējas līdzsvarotas atbildības stiprināšana un **paplašināts, nozarēm piemērots** risku instrumentu klāsts.

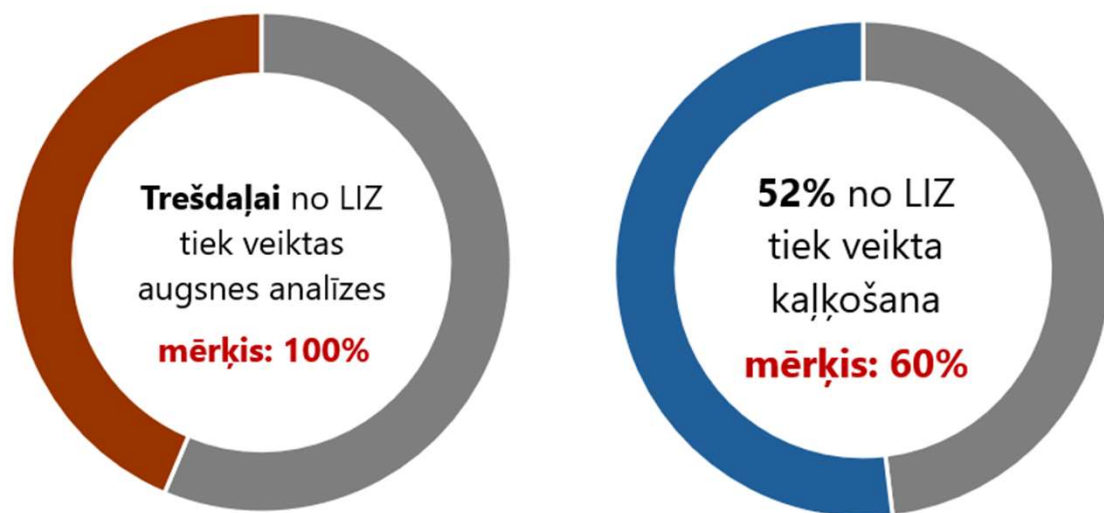
Lauksaimniecības izaugsmes plāns 2026-2036

Pelnošas saimniecības un spēcīgas nozares!

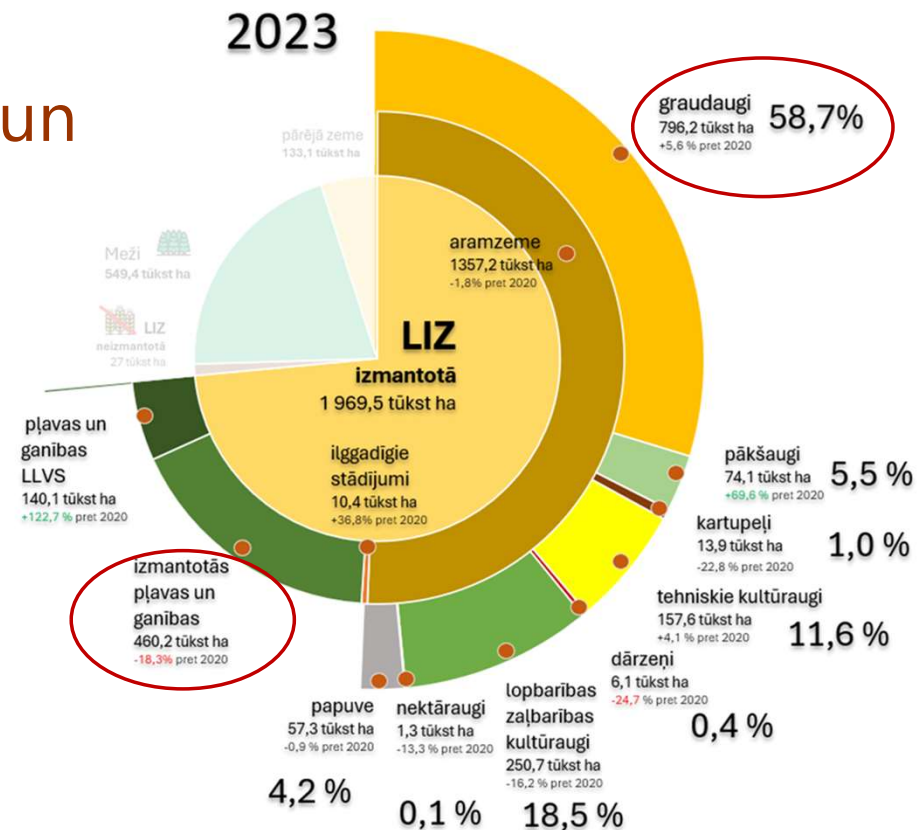

Viss sākas ar pamatu – zemi.

Vai rūpējamies par savu galveno resursu un efektīvi izmantojam tā potenciālu?

Ražība sākas augsnē.

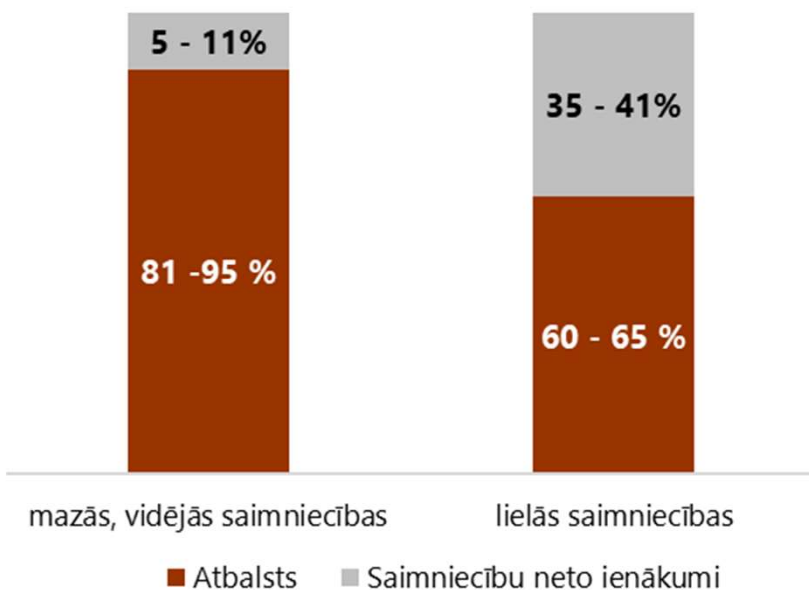
Latvijā **dominē** graudaugi, zālāji.

Bez precīziem datiem un ieguldījumiem zemes auglībā turpināsim zaudēt potenciālu.

Jāceļ produktivitāte no ha – Somijas līmenis!!!!

Individuālu saimniecību attīstība – konkurētspējas celšana

Atbalsta un neto ienākumu proporcija saimniecībās

Atbalsts veido lielāko ienākumu daļu, slēpjot rentabilitātes trūkumu.

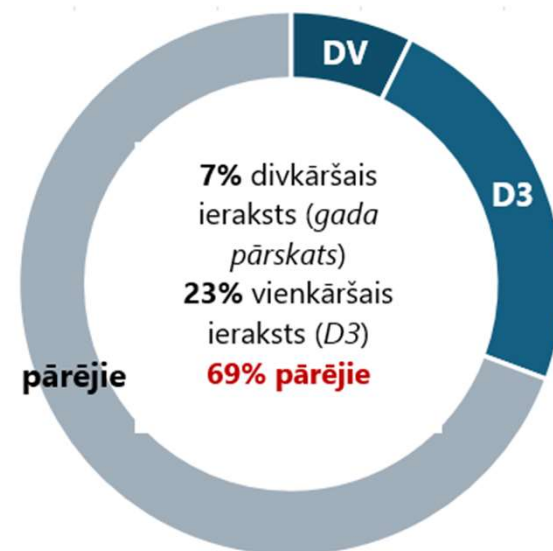
✓ 3 saimniecību grupas un **katrai mērķēta politika**

Saimniecības, kas **ražo un pelna**.

Apzinās potenciālu izaugsmei un piederību attiecīgajai grupai.

✓ **Aktīvs lauksaimnieks**

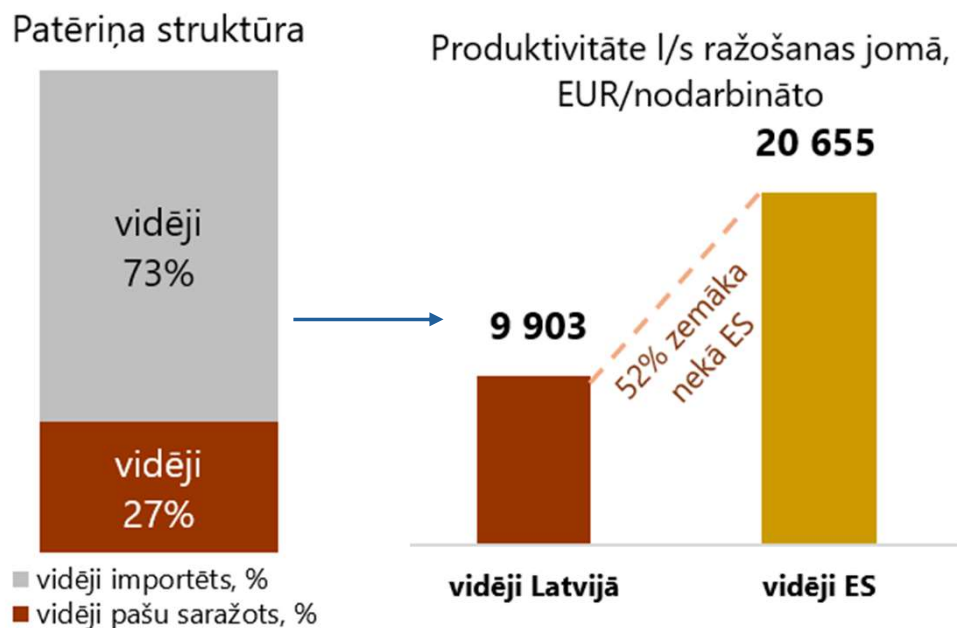
✓ **Kvalitatīvi dati** = pamats saimniecības «finanšu veselībai»

Pieaug atbalsta maksājumu atdeve saskaņā ar politikas mērķiem.

Vietējā tirgus atgūšana, eksportspējas stiprināšana caur SADARBĪBU

Savas nozares jēgpilnu stratēģiju izstrāde un īstenošana

Patēriņā dominē imports.

Mēs eksportējam izejvielas (graudus, pienu, teļus).

Zemā produktivitāte = šķērslis nozares izaugsmei; drauds saimniecību ilgtspējai.

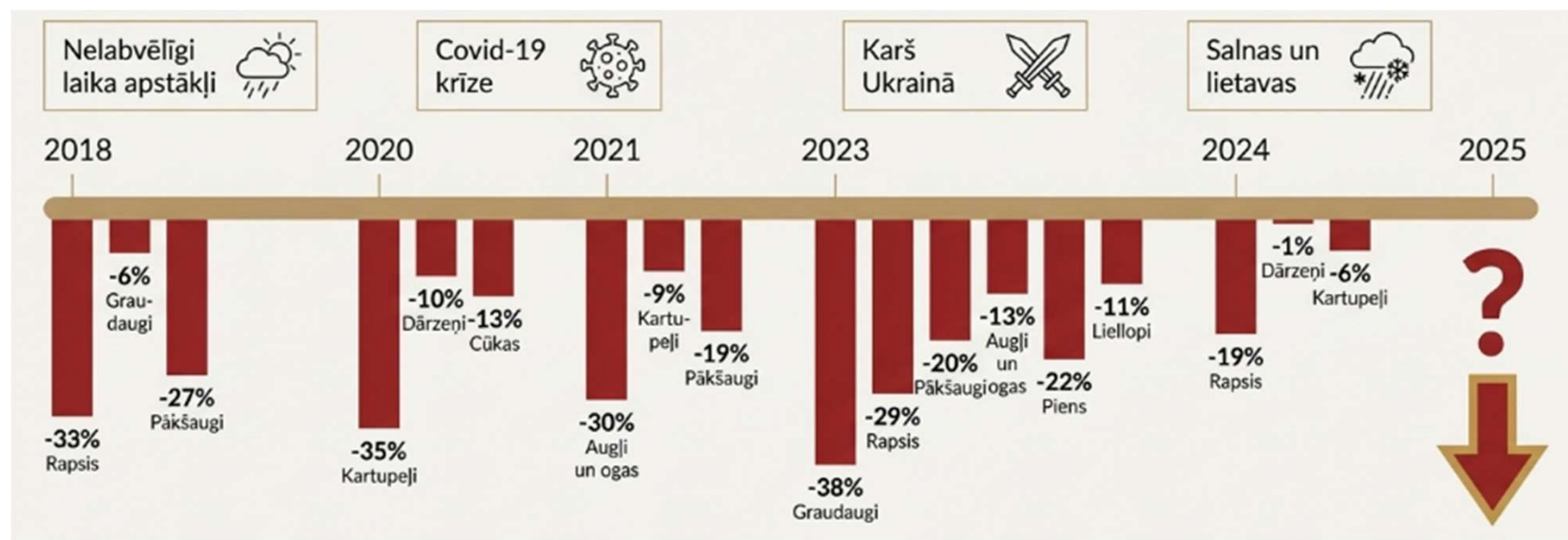
Avots: ZM pēc LAD, AREI, LBTU, LLKA, CSP datiem

- ✓ **Nozaru pašu izstrādātās stratēģijas** = atbildības uzņemšanās par savas nozares attīstību
- ✓ **Sadarbība** visā pievienotā vērtību ķēdē

- ✓ **Kopā** darbojoties **sasaistē** ar savas nozares stratēģiju → **ceļš uz izaugsmi**

Līdzsvarota atbilde – iesaistās gan valsts, gan lauksaimnieks, stiprinot nozares noturību pret krīzēm

Paļauties tikai uz kompensācijām pēc katras krīzes nav ilgtspējīga stratēģija.

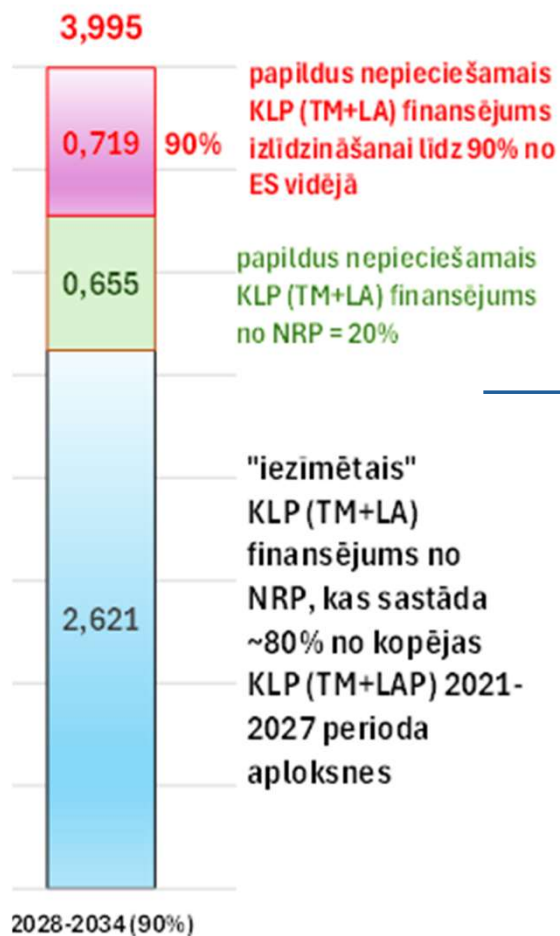
✓ Paplašināts risku pārvaldības klāsts.

✓ Palielinās apdrošināto platību un dzīvnieku skaits.

✓ Riska fonds???

ES finansējums – mērķtiecīgāk, gudrāk un stratēģiskāk

ES finansējums KLP

- ✓ Tiem, kas **ražo** (aktīvais lauksaimnieks)
- ✓ **Datos balstīti lēmumi**, kvalitatīvu datu **pieejamība**
- ✓ Pārtikas nodrošinājums
- ✓ **Atbalsta atdeve** (EUR/ha)
- ✓ Konkurētspējas palielināšanās (**KPI izaugsme**)

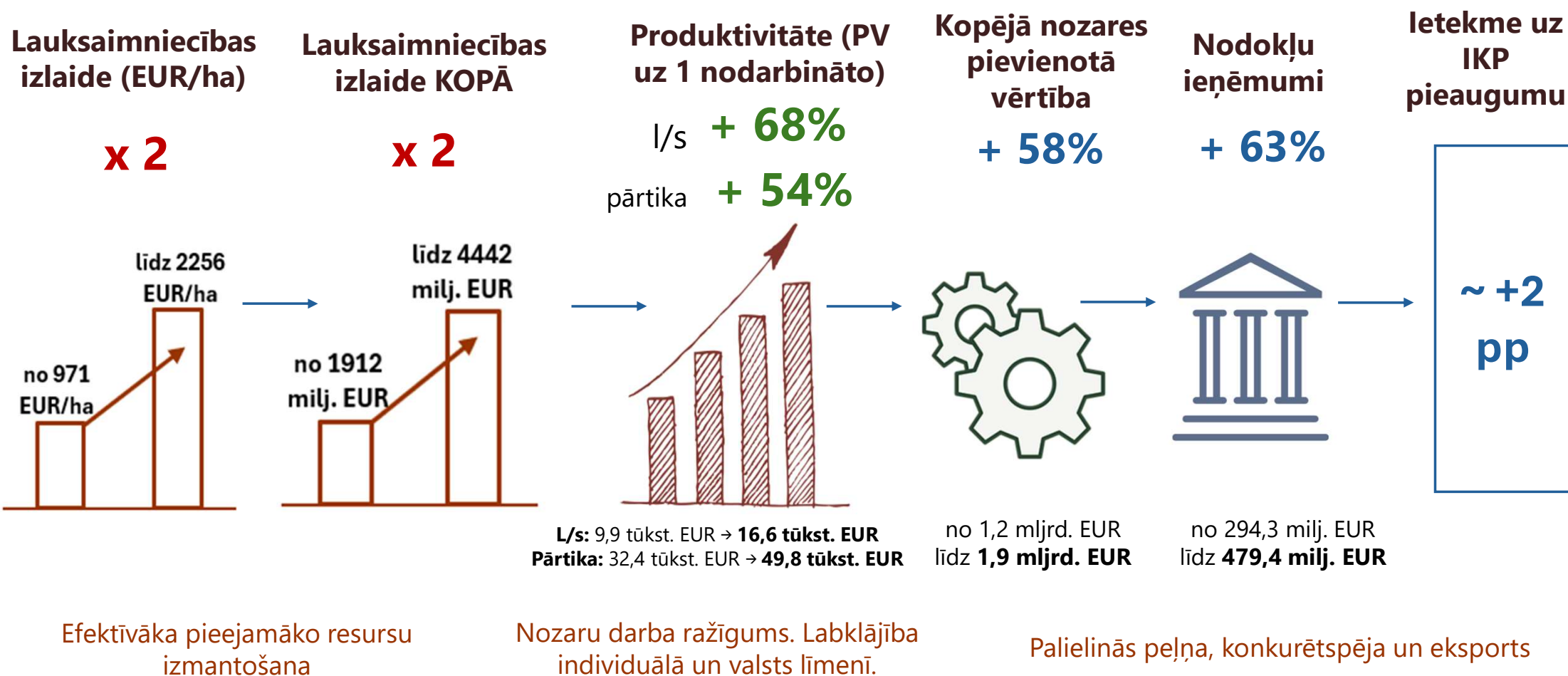
Pārējais NRP finansējums

- ✓ Uzturi un veido vidi – nav ražošana (27 tūkst. mazās saimniecības)
- ✓ Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās
- ✓ Piesārņojuma mazināšana – ūdens, augsne, gaiss
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana – zālāji, meži
- ✓ Apmežošana

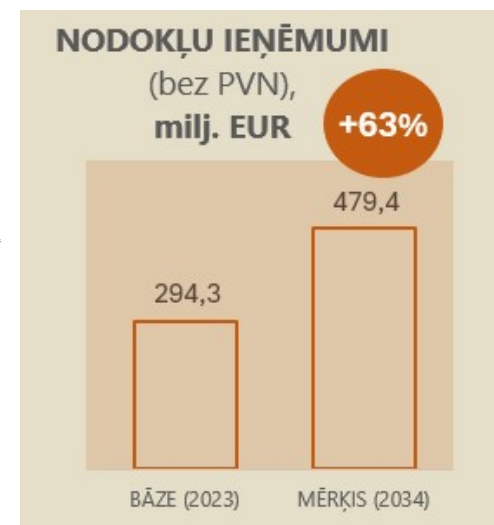
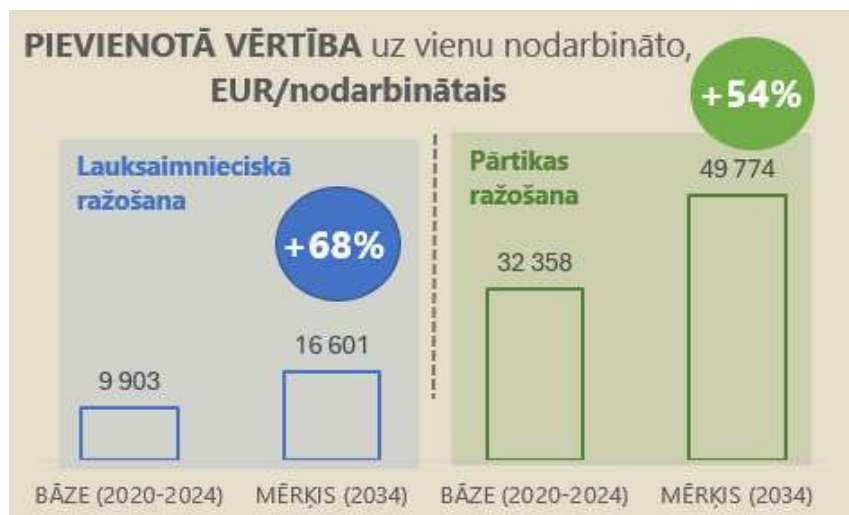
Mērķis palielināt nozares izlaidi, celt produktivitāti un pievienot ~ 2 procentpunktus IKP pieaugumam

No saimniecību efektivitātes līdz valsts ieņēmumiem

Produktivitātes celšana

Produktivitāte sākas tur, kur beidzas ieradums darīt kā vienmēr.

Produktivitāte aug, uzlabojot ražošanu (t.sk., labāk apsaimniekojot augsni un veicot datu analītiku), darbaspēku, produktu vērtību, pārstrādi, inovācijas, risku vadību un tirgus piekļuvi.

Produktivitātes pieaugums nozīmē lielāku ekonomisko vērtību, ienākumus, konkurētspēju un noturību visai nozarei un valstij kopumā.

Jo produktīvāka nozare, jo vairāk nodokļu tā rada un veicina valsts ieguldījumu, kas tālāk vēl vairāk cel produktivitāti.

Laika grafiks

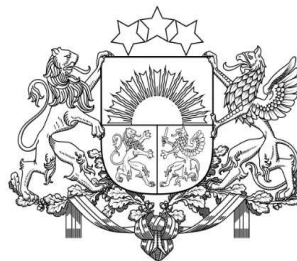

A photograph of a field of wildflowers, including blue cornflowers and white daisies, against a clear blue sky. The flowers are in the foreground, slightly out of focus, with some taller stalks reaching up. The background is a solid, clear blue sky.

Šis ir ceļš, kurā neviens neiet viens.

**Mums jāatrod kopīgais, kas mūs apvieno, kad dod vilkmi visiem -
saimniecībām, nozarei un valstij.**

Ceļš sākas ŠODIEN – šeit, šajā sarunā.

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!

